

DCAT-AP-RONL

Het applicatie profiel van de Europese DCAT-AP standaard voor uitwisseling met regels.overheid.nl

MinBZK Standaard
Werkversie 30 mei 2024

Deze versie:

<https://minbzk.github.io/dcat-ap-ronl/>

Laatst gepubliceerde versie:

<https://regels.overheid.nl/publicaties/dcat-ap-ronl>

Laatste werkversie:

<https://minbzk.github.io/dcat-ap-ronl/>

Vorige versie:

<https://regels.overheid.nl/publicaties/dcat-ap-ronl/v1.2.2>

Redacteur:

[Steven Gort](#) (ICTU)

Auteurs:

[Andre van Brussel](#)

[Steven Gort](#)

Doe mee:

[GitHub MinBZK/dcat-ap-ronl](#)

[Dien een melding in](#)

[Revisiehistorie](#)

[Pull requests](#)

Dit document is ook beschikbaar in dit niet-normatieve formaat: [pdf](#)

Dit document valt onder de volgende licentie:
[Creative Commons 0 Public Domain Dedication](#)

Samenvatting

Deze specificatie is onderdeel van regels.overheid.nl.

Doel van dit DCAT profiel is om beschrijvingen van regels te verzamelen in regels.overheid.nl die compatibel zijn met het [DCAT-AP-NL-3.0](#) profiel voor data.overheid.nl.

Het is mede gebaseerd op het toepassingsprofiel van [DCAT-AP-3.0](#) van de EU voor uitwisseling tussen gegevenscatalogi in Nederland. [DCAT-AP-NL-3.0](#) is een doorontwikkeling van [DCAT-AP-DONL-2.0](#).

Status van dit document

Dit is een werkversie die op elk moment kan worden gewijzigd, verwijderd of vervangen door andere documenten. Het is geen door het TO goedgekeurde consultatieversie.

Inhoudsopgave

Samenvatting

Status van dit document

- 1. Niet-normatieve deel**
 - 1.1 Introductie
 - 1.1.1 DCAT-AP NL
 - 1.1.2 Doel DCAT-AP-RONL
 - 1.2 Producten en diensten
 - 1.2.1 De Uniforme Productnamenlijst (UPL)
 - 1.2.2 De actuele en historische UPL
 - 1.3 Voorzieningen
 - 1.3.1 Harmonisator
 - 1.3.2 MVP
 - 1.3.3 Demo
- 2. Structuur van het toepassingsprofiel**
 - 2.1 DCAT als universeel vocabulaire
 - 2.2 Overzicht Klassen
 - 2.3 Relatie andere profielen
- 3. Klassen**
 - 3.1 Introductie
 - 3.2 Aanpak
- 4. Waardelijsten**
- 5. Conformiteit**

6. Lijst met figuren

A. Index

A.1 Begrippen gedefinieerd door deze specificatie

A.2 Begrippen gedefinieerd door verwijzing

B. Referenties

B.1 Normatieve referenties

B.2 Informatieve referenties

§ 1. Niet-normatieve deel

Dit onderdeel is niet normatief.

§ 1.1 Introductie

§ 1.1.1 DCAT-AP NL

Om gestandaardiseerd metadata uit te wisselen tussen verschillende dataportalen heeft Europa het [DCAT-AP-3.0](#) ontwikkeld. [DCAT-AP-3.0](#) is gebaseerd op de "Data Catalog Vocabulary" (DCAT) - specificatie [DCAT-AP-3.0](#), die wordt ontwikkeld door de Dataset Exchange Working Group. DCAT is een RDF-vocabulaire die ontworpen is om de interoperabiliteit tussen op het web gepubliceerde datacatalogi te vergemakkelijken. Dit profiel faciliteert de uitwisseling van metadata van verschillende domeinen tussen Nederlandse datacatalogi van (semi)overheidsorganisaties op lokaal, regionaal en landelijk nivo en tussen Nederlandse datacatalogi en EU datacatalogi. Het definieert het schema en geeft voorbeelden voor het gebruik ervan.

DCAT stelt een dataprovider in staat om datasets en dataservices in een catalogus te beschrijven met behulp van een standaardmodel en vocabulaire dat het gebruik en de aggregatie van metadata uit meerdere catalogi vergemakkelijkt. Dit kan de vindbaarheid van datasets en dataservices vergroten. Het maakt het ook mogelijk om een gedecentraliseerde benadering te hebben voor het publiceren van datacatalogi en maakt federatief zoeken naar datasets in catalogi op meerdere sites mogelijk met behulp van hetzelfde querymechanisme en dezelfde structuur.

In DCAT worden klassen en eigenschappen van andere gevestigde vocabulaires (ADMS, FOAF) hergebruikt. DCAT maakt gebruik van een bewezen set gemeenschappelijke metadata genaamd "Dublin Core", die in 2009 als ISO 15836-standaard werd gepubliceerd.

Dit document beschrijft het Nederlandse applicatieprofiel op [DCAT-AP-3.0](#). Dit Nederlandse applicatieprofiel - DCAT-AP NL- beantwoordt de vraag over hoe [DCAT-AP-3.0](#) in de praktijk wordt toegepast Nederland.

NOOT: bron

Deze tekst is de introductie van het [DCAT-AP-NL 3.0](#) toepassingsprofiel .

§ 1.1.2 Doel DCAT-AP-RONL

Het doel van dit DCAT-AP-RONL profiel is om beschrijvingen van regels te verzamelen in [regels.overheid.nl](#) die compatibel zijn met het [DCAT-AP-NL-3.0](#) profiel voor [data.overheid.nl](#).

Dit toepassingsprofiel blijft in ontwikkeling. Commentaren, problemen, wensen e.d. kunnen als issue worden gemeld op de [Github pagina](#).

§ 1.2 Producten en diensten

§ 1.2.1 De Uniforme Productnamenlijst (UPL)

De [Uniforme Productnamenlijst](#) is een lijst met uniforme naamgeving voor de producten en diensten die de Nederlandse overheid biedt aan burgers en bedrijven. De nadruk daarbij ligt op producten en diensten waarbij er interactie met burgers en bedrijven is, zoals een aanvraag, melding of verplichting. Producten en diensten zoals onderhoud van de groenvoorziening of het weggennet zijn daarom niet in de UPL opgenomen. Iedere overheidsorganisatie is vrij om te bepalen wat haar producten en diensten zijn en welke naam zij daaraan geeft. Met name bij gemeenten zorgt dat voor een veelvoud aan producten en diensten, die eigenlijk in essentie hetzelfde zijn.

Om de vindbaarheid en het hergebruik van productinformatie te verbeteren is de [Uniforme Productnamenlijst](#) (UPL) ontwikkeld. De lijst zorgt voor synergie in het heterogene productaanbod. De uniforme productnamen worden gebruikt om op een eenduidige manier de productinformatie van de overheid in voorzieningen te integreren, ongeacht bestuurslaag, naamgeving of granulariteit.

§ 1.2.2 De actuele en historische UPL

De actuele UPL vindt u hier: [Volledige UPL Actueel](#).

Omdat het producten- en dienstenaanbod van de Nederlandse overheid regelmatig verandert, wordt de UPL vier keer per jaar bijgewerkt. Daarbij worden soms productnamen als ‘vervallen’ gemarkeerd. In sommige gevallen wordt de productnaam ‘opgevolgd’ door een nieuwe productnaam. Oude productnamen worden nooit weggegooid, maar blijven beschikbaar in de volledige historische productnamenlijst

§ 1.3 Voorzieningen

Voorzieningen, bij de overheid ook wel ‘regelingen’ genoemd, zijn alle vormen van ondersteuning aan inwoners die geboden worden door nationale of gemeentelijke overheden en charitatieve instellingen. Het vindbaar maken van voorzieningen en het vereenvoudigen van het doen van een aanvraag dragen bij aan het gebruik maken van deze voorzieningen.

§ 1.3.1 Harmonisator

In het eerste halfjaar 2022 is er een onderzoek uitgevoerd naar een Gemeentelijk Gegevenswoordenboek (GGw). Daarbij werd een grote verscheidenheid aan gegevensstructuren zichtbaar op tal van plaatsen in de informatievoorziening van de overheid. De behoefte aan "harmonisatie" van al deze modellen kwam duidelijk naar voren, waartoe het concept van de "Harmonisator" is ontwikkeld. Ook de Voorzieningen zoals bedoeld door [regels.overheid.nl](#) steunen op gegevensstructuren. Het eindverslag van dat verkennend onderzoek naar het GGw is [hier](#) te vinden.

§ 1.3.2 MVP

We maakten een kleine Voorzieningen-applicatie en API, op grond van voorbeelden van de gemeente Vught. Zo wordt de samenhang zichtbaar tussen de aanpak van de "Harmonisator" en de ontwikkeling van een generiek bruikbare en duurzame Voorzieningen-applicatie, die aansluit op de principes en het gedachtegoed van [regels.overheid.nl](#). De kern hiervan is dat eerst de begrippen,

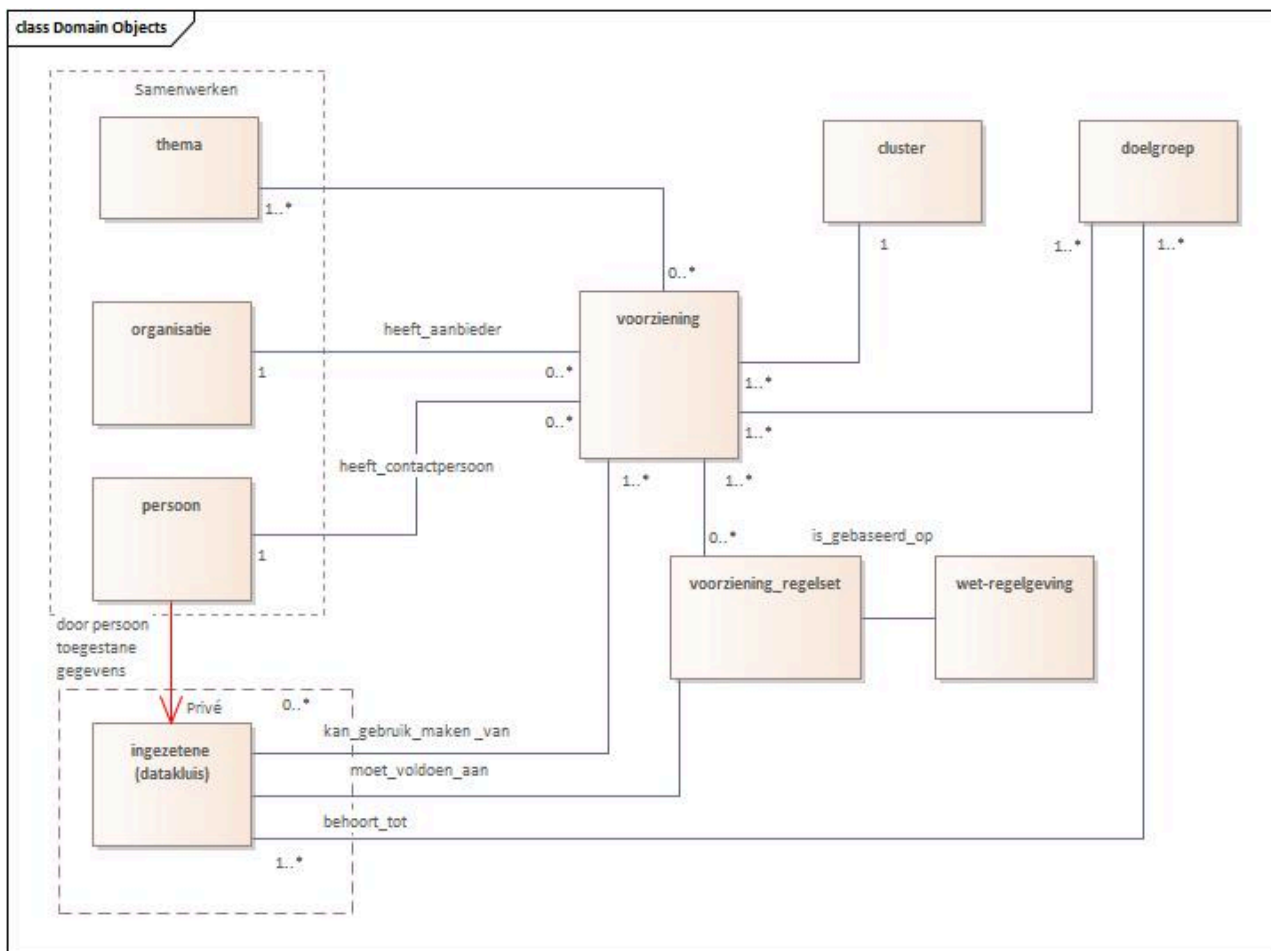
relaties en definities helder zijn vastgelegd, als stevig fundament voor tal van toepassingen van gegevens- en informatiegebruik.

De objecttypen en hun samenhang bij Voorzieningen. Een voorziening doorloopt een levenscyclus langs de weg: behoefte, ontwikkeling, aanbidding/promotie, aanvraag, gebruik, bijstelling en afbouw.

- Gegevens van organisaties en personen (actoren) kunnen uit het generieke gegevensmodel 'Samenwerken' (coöperatie, afkorting 'co') worden gehaald.
- De categorisering en clustering van voorzieningen kan volgens standaard thema-indelingen, b.v. van data.overheid.nl worden toegepast.

Het model is voorbereid op het toepassen van regels op de beschikbaarheid van een voorziening (regels.overheid.nl).

- De gegevens over de rechten op een voorziening worden in de entiteit 'Voorziening_Regelset' opgenomen.
- De entiteit 'Ingezetene' fungeert als (toekomstige) datakluis, mogelijk volgens principes van [NL Wallet](#).

Figuur 1 Conceptueel gegevensmodel Voorzieningen, gemaakt met Sparx EA.

§ 1.3.3 Demo

Er is een [demo-omgeving](#) voor de voorzieningen-toepassing. Deze Scriptcase- applicatie gebruikt een kopie van de database in de ontwikkelomgeving. De structuur en inhoud kan/zal - zonder aankondiging vooraf - geregeld worden gewijzigd. Je kan dus om te testen wel records aanmaken of wijzigen maar deze worden niet definitief bewaard. Met de API kan je dan al deze gegevens ophalen, toevoegen of wijzigen.

§ 2. Structuur van het toepassingsprofiel

§ 2.1 DCAT als universeel vocabulaire

Het toepassingsprofiel in dit document is gebaseerd op de specificatie van de Data Catalog Vocabulary (DCAT), ontwikkeld onder verantwoordelijkheid van de Government Linked Data Working Group van W3C. DCAT is een RDF-vocabulaire dat is ontworpen om interoperabiliteit tussen gegevenscatalogi gepubliceerd op het web te vergemakkelijken. Waar nodig worden aanvullende klassen en eigenschappen uit andere bekende vocabulaires hergebruikt.

Het DCAT vocabulaire bestaat uit klassen en eigenschappen.

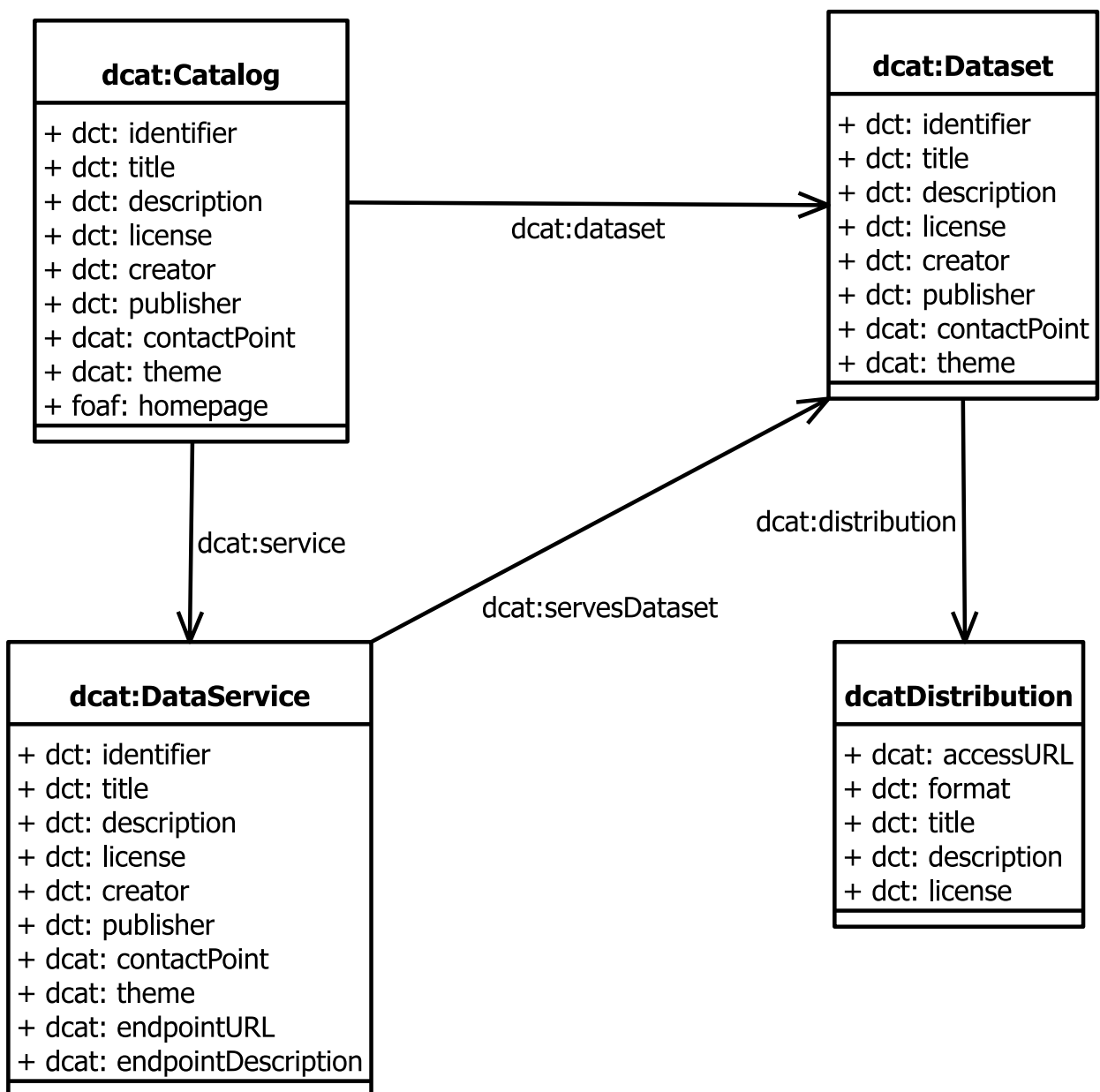
- **Klassen beschrijven dingen:** Ze hebben niet allemaal een URI, maar het wordt aanbevolen om ze van een URI te voorzien. Een klasse beschrijft (complexe) dingen met vergelijkbare karakteristieken zoals personen, organisaties, datasets of API's.
- **Klassen hebben eigenschappen:** De eigenschappen zijn de attributen die deze dingen beschrijven. Sommige eigenschappen komen in meer dan één klasse voor, een titel bijvoorbeeld is een veel voorkomend attribuut. Andere eigenschappen zijn zeer gespecialiseerd, zoals een bestandsformaat dat alleen zinvol is voor een gegevensbestand.
- **Eigenschappen kunnen eenvoudig of complex zijn:** sommige eigenschappen worden direct beschreven in bijvoorbeeld door mensen leesbare tekst of een datum (deze eigenschappen zijn ookwel owl:DatatypeProperty) en andere eigenschappen bevatten relaties naar andere objecten (een owl:ObjectProperty).

Over het algemeen kan een klasse herkend worden aan de schrijfwijze: De naam van een eigenschap begint met een kleine letter zoals dcat:dataset, terwijl de naam van een klasse begint met een hoofdletter zoals dcat:Dataset.

Klassen en eigenschappen worden gebruikt om de metadata op een gestructureerde manier aan te leveren.

§ 2.2 Overzicht Klassen

Het volgende diagram geeft een overzicht van de basis functionaliteit van [DCAT-AP-3.0](#) en dient als startblok voor het begrijpen van de constructie. LET OP, er zijn dus meer klassen, eigenschappen en relaties dan weergegeven zoals te zien in Klassen.

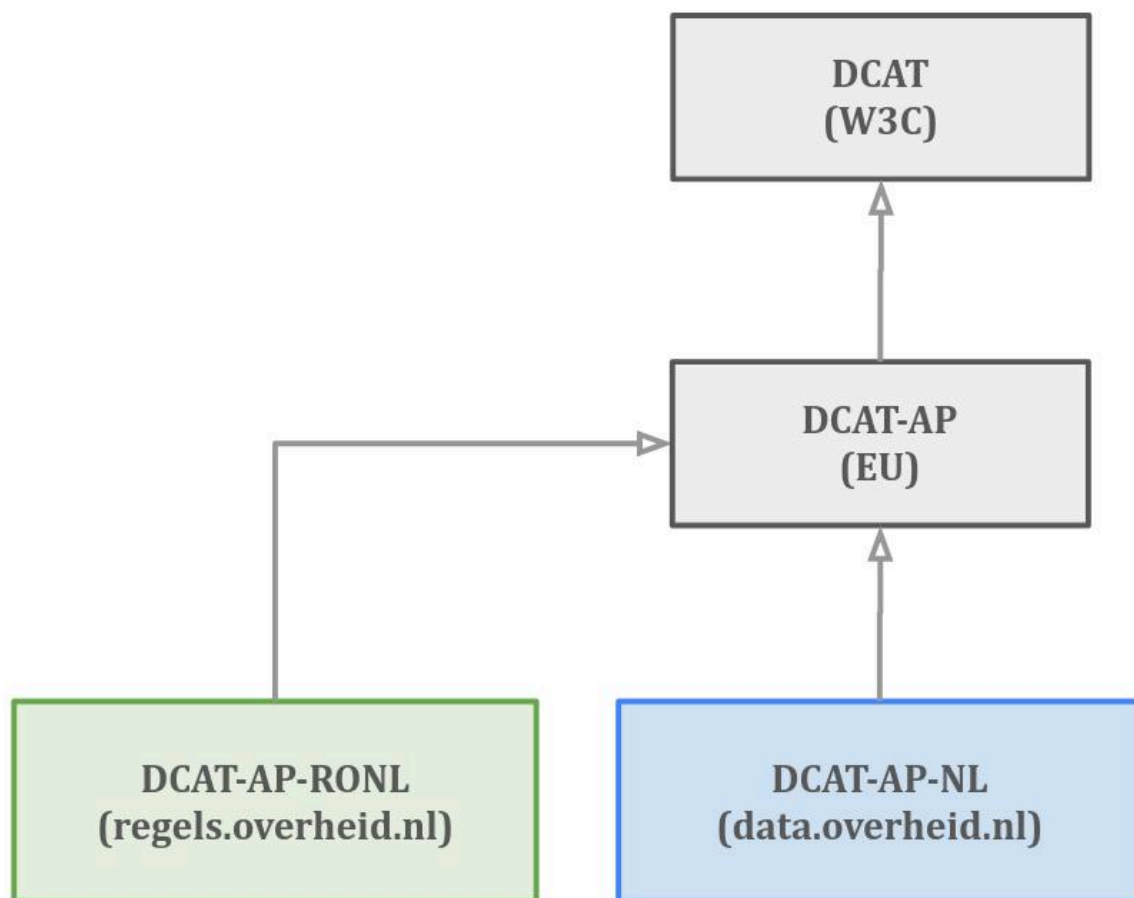
[Figuur 2](#) DCAT 3.0 in het kort.

NOOT: bron

Deze tekst van DCAT als universeel vocabulaire en Overzicht klassen is de integraal overgenomen van het [DCAT-AP-NL 3.0](#) toepassingsprofiel .

§ 2.3 Relatie andere profielen

In deze versie zijn de nieuwe mogelijkheden van het toepassingsprofiel van de EU ([DCAT-AP-3.0](#)) meegenomen, samen met aanpassingen op basis van ervaring welke is opgedaan sinds [DCAT-AP-DONL-1.1](#). DCAT-AP-RONL is compatible met bovenstaande standaarden, wat betekent dat een profiel dat voldoet aan DCAT-AP-RONL ook verwerkt kan worden binnen [Data Catalog Vocabulary \(DCAT\) - Version 2](#) en [DCAT-AP 2.1](#).

[Figuur 3](#) DCAT-AP-RONL positionering

Om zoveel mogelijk scenario's te ondersteunen, verplichten de originele [Data Catalog Vocabulary \(DCAT\) - Version 2](#) van het W3C en het toepassingsprofiel van de EU ([DCAT-AP-3.0](#)) weinig.

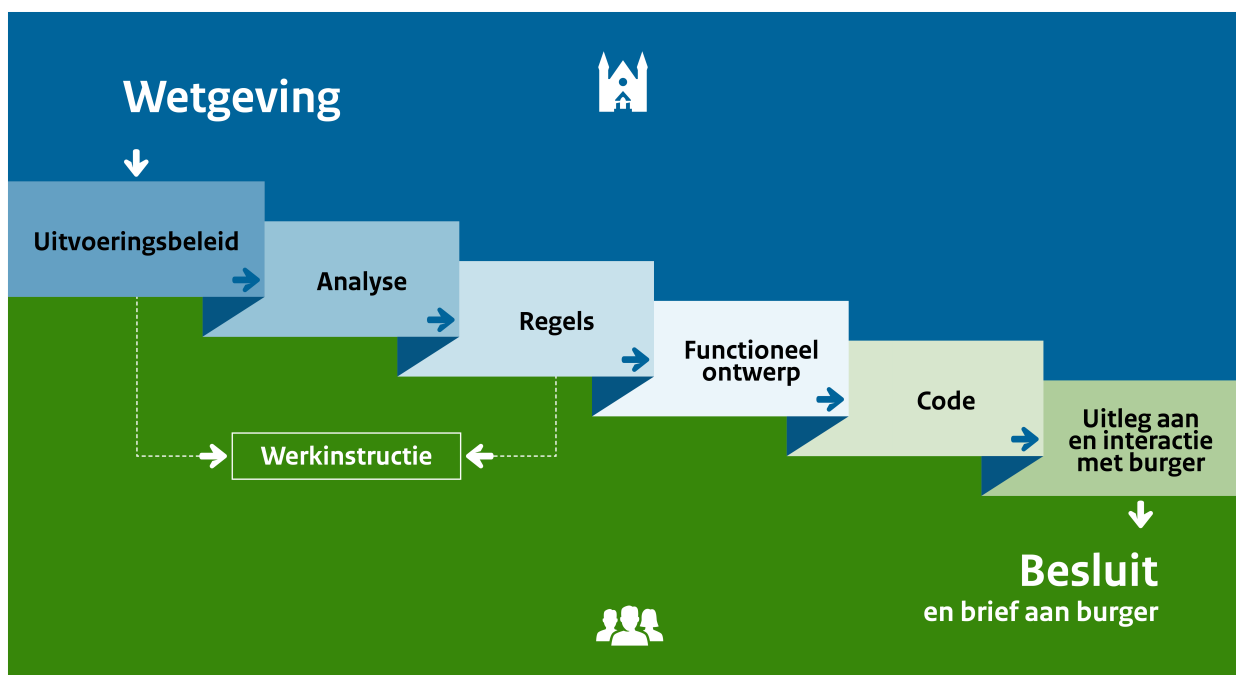
Omdat regels.overheid.nl alleen de Nederlandse overheid betreft kunnen we meer informatie van gebruikers vragen. Daarmee worden regels beter vindbaar.

§ 3. Klassen

In dit hoofdstuk worden de klassen van het applicatieprofiel benoemd en beschreven.

§ 3.1 Introductie

Als de overheid besluiten neemt in individuele gevallen waarbij het gaat om grote aantallen en veel vergelijkbare repeterende taken, gaat dit vaak geautomatiseerd. Hiervoor moet de wet vertaald worden en moet bepaald worden hoe de wet wordt uitgevoerd. Na gesprekken met de professionals hebben we dit proces in de volgende stappen onderscheiden.

Figuur 4 Processen wetsuitvoering

Deze procesplaat is een illustratie, geen voorschrift. Elke organisatie zal het proces op een eigen manier hebben ingericht. Dat blijft in stand. De procesplaat en de onderverdeling in [De LegitiMaat](#), is een manier om het gesprek te voeren.

§ 3.2 Aanpak

Verplichte velden voor regels.overheid.nl over de linkerkant van de flow zijn relaties met "wetgeving", maar er kunnen 3 extra relaties zijn:

- uitvoeringsbeleid (bron: PUC, eigen website organisatie)
- analyseren (zoals gepubliceerd in analysetools, wetsanalyse-editors, enz.)
- werkinstructies (gepubliceerd in PUC of online in "handboeken")

Voor de items aan de rechterkant van de stroom moeten we een "distributieklassie" aanbieden om te beschrijven:

- functionele ontwerpen / koppelingen naar functionele ontwerpen in een Github-register (documentatie)
- algoritmes / code / applicaties waar regels worden uitgevoerd, gepubliceerd in een Github-register (uitvoering)
- handmatige procedures; grotendeels intern gepubliceerd (procesbeschrijvingen)

Het is belangrijk om vast te stellen: wat wordt opgeslagen/beschreven als onderdeel van de "regelset" en waaraan kan worden gekoppeld.

- Hieruit volgt dat alle objecten aan de linkerkant van regels in de stroom moeten worden gekoppeld.
- Alle objecten aan de rechterkant kunnen deel uitmaken van de regelsetbeschrijving.

Elke regelset heeft een URI nodig die kan worden gebruikt om te linken in openbare communicatie/brieven.

§ 4. Waardelijsten

Binnen dit toepassingsprofiel worden de onderstaande waardelijsten toegepast.

§ 5. Conformiteit

Naast onderdelen die als niet normatief gemarkeerd zijn, zijn ook alle diagrammen, voorbeelden, en noten in dit document niet normatief. Verder is alles in dit document normatief.

§ 6. Lijst met figuren

Figuur 1 Conceptueel gegevensmodel Voorzieningen, gemaakt met Sparx EA.

Figuur 2 DCAT 3.0 in het kort.

Figuur 3 DCAT-AP-RONL positionering

Figuur 4 Processen wetsuitvoering

§ A. Index

§ A.1 Begrippen gedefinieerd door deze specificatie

§ A.2 Begrippen gedefinieerd door verwijzing

§ B. Referenties

§ B.1 Normatieve referenties

[DCAT_20]

Data Catalog Vocabulary (DCAT) - Version 2. World Wide Web Consortium. February 2020.
URL: <https://www.w3.org/TR/vocab-dcat-2/>

[DCAT-AP-3.0]

DCAT-AP-3.0. Bert Van Nuffelen. 2024-02-12. URL: <https://semiceu.github.io/DCAT-AP/releases/3.0.0/>

[DCAT-AP-DONL-1.1]

DCAT-AP-DONL-1.1. Kennis- en exploitatiecentrum voor Officiële Overheidspublicaties.. 2022-11-24. URL: <https://dcat-ap-donl.readthedocs.io/en/latest/>

[DCATAP_21]

[DCAT-AP 2.1](https://joinup.ec.europa.eu/collection/semantic-interoperability-community-semic/solution/dcat-application-profile-data-portals-europe/release/210). The Publications Office of the European Union.. URL:
<https://joinup.ec.europa.eu/collection/semantic-interoperability-community-semic/solution/dcat-application-profile-data-portals-europe/release/210>

[LM]

[De LegitiMaat](https://regels.overheid.nl/publicaties/de-legitimaat). ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.. Juli 2022. URL:
<https://regels.overheid.nl/publicaties/de-legitimaat>

[RONL]

regels.overheid.nl. ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.. URL:
<https://regels.overheid.nl>

§ B.2 Informatieve referenties

[DCAT-AP-DONL-2.0]

[DCAT-AP-DONL-2.0](https://dataoverheid.github.io/dcat-ap-donl/). Jan Meijer; Huub van Oers; Kees Trautwein. data.overheid.nl.. 2022-11-24. URL: <https://dataoverheid.github.io/dcat-ap-donl/>

[DCAT-AP-NL-3.0]

[DCAT-AP-NL-3.0](https://docs.geostandaarden.nl/dcat/dcat-ap-nl30/). Jan Skornsek, Ine de Visser. 2024-04-16. URL:
<https://docs.geostandaarden.nl/dcat/dcat-ap-nl30/>

[DONL]

data.overheid.nl. Kennis- en exploitatiecentrum voor Officiële Overheidspublicaties.. URL:
<https://data.overheid.nl>

[UPL]

[Uniforme Productnamenlijst](https://standaarden.overheid.nl/upl). Logius.. URL: <https://standaarden.overheid.nl/upl>

[Volledige-UPL]

[Volledige UPL Actueel](https://standaarden.overheid.nl/owms/oquery/UPL-actueel.plain). Logius.. URL: <https://standaarden.overheid.nl/owms/oquery/UPL-actueel.plain>